

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 373/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľov 1) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 2) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 3) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 4) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu obce Marianka v konaní vedenom pod sp. zn. SÚ-2018/890/Pa takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia 1 a 2 sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. mája 2026 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom obce Marianka (v petite nesprávne uvedené „v konaní vedenom Okresným úradom Marianka“, pozn.) v konaní vedenom pod sp. zn. SÚ-2018/890/Pa (ďalej len „stavebné konanie“). Navrhujú uloženie príkazu obci Marianka vo veci konať a priznať im finančné zadostučinenie 15 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Ústavnému súdu bola 6. mája 2026 doručená tiež ústavná sťažnosť sťažovateľov 3 a 4, ktorou sa domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom obce Marianka v označenom konaní.

Navrhujú uloženie príkazu obci Marianka vo veci konať a priznať im finančné zadost'účinenie 15 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

3. Uznesením ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 43/2026-5 z 20. mája 2026 boli ústavné sťažnosti spojené na spoločné konanie.

4. V stavebnom konaní vedeného obcou Marianka ako stavebným úradom bolo 6. decembra 2018 vydané rozhodnutie o povolení umiestniť a zrealizovať stavbu „*rodinný dom A a rodinný dom B*“ s prislúchajúcimi spevnenými plochami a s prípojkami na inžinierske siete (ďalej len „stavebné povolenie“). Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 2. januára 2019. Sťažovatelia sa stali účastníkmi stavebného konania na základe kúpnej zmluvy z 20. mája 2020. Na základe protestu prokurátora zo 14. januára 2020 vydala obec Marianka rozhodnutie zo 17. marca 2020, ktorým vyhovel protestu prokurátora a zrušila stavebné povolenie. O podanom odvolaní sťažovateľov rozhodol Okresný úrad Bratislava rozhodnutím z 21. júla 2020 tak, že rozhodnutie obce Marianka zo 17. marca 2020 zrušil a vec vrátil na nové konanie. Spis bol obci Marianka vrátený 20. augusta 2020.

5. V novom konaní o proteste prokurátora rozhodla obec Marianka rozhodnutím z 19. decembra 2023 tak, že vyhovel protestu prokurátora a zrušila stavebné povolenie. Sťažovatelia toto rozhodnutie napadli odvolaním. Na základe toho Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu vydal rozhodnutie z 29. septembra 2025, ktorým napadnuté rozhodnutie obce Marianka zrušil a vec jej vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

6. Sťažovatelia zhodne namietajú, že v napadnutom stavebnom konaní dochádza k zbytočným prieťahom v dôsledku nečinnosti a neefektívneho postupu správneho orgánu ako stavebného úradu. Poukazujú na rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu z 29. septembra 2025, v ktorom konštatoval prieťahy v stavebnom konaní zo strany obce Marianka. Napriek tomu ku dňu podania ústavných sťažností nebolo v stavebnom konaní rozhodnuté ani po viac ako štyroch mesiacoch od vydania rozhodnutia odvolacieho správneho orgánu.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom preskúmal, či ústavné sťažnosti sťažovateľov obsahujú zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

9. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje zákon o ústavnom súde v § 132 ods. 1 alebo § 142 ods. 1.

10. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný

rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Sťažovatelia namietajú porušenie základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru z dôvodu prietáhov obce Marianka v stavebnom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd dáva do pozornosti inštitút žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 až § 251 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), a to ako účinný prostriedok nápravy (napr. I. ÚS 64/2021, IV. ÚS 199/2022, I. ÚS 299/2023), ktorý na rozdiel od konania proti nečinnosti podľa § 250t a § 250u Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2015 neskončí vyhovením žaloby, ale až odstránením nečinnosti, ktoré je žalovaný orgán verejnej správy povinný preukázať správnemu súdu v určenej lehote. Je tak povinný urobiť zaslaním vydaného rozhodnutia, opatrenia alebo oznámenia o vykonanom úkone, prípadne o začatí administratívneho konania v určenej lehote správneho súdu (§ 250 ods. 1 druhá veta SSP). Ak žalovaný svoju nečinnosť v určenej lehote bezdôvodne neodstráni, správny súd mu môže uložiť pokutu až do výšky 2 000 eur, a to aj opakovane [§ 80 ods. 1 písm. d), § 80 ods. 2 prvá veta, § 251 ods. 1 SSP].

12. Navyše, s účinnosťou od 1. júla 2023 platí aj novela SSP (uskutočnená zákonom č. 239/2023 Z. z.), podľa ktorej § 242 ods. 1, § 250 ods. 3 až 5 a § 251 sa žalobca môže žalobou domáhať okrem odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní aj primeraného finančného zadost'účinenia vzniknutého v dôsledku nečinnosti orgánu verejnej správy (I. ÚS 533/2023, II. ÚS 102/2024). Tým sa žaloba proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 SSP svojím obsahom smerujúcim k odstráneniu nečinnosti orgánu verejnej správy, ako aj poskytnutím primeraného finančného zadost'účinenia stáva porovnateľným inštitútom s ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd tak považuje uvedený právny prostriedok nápravy podľa SSP za spôsobilý poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov, čo však sťažovatelia v čase, keď konanie na orgáne verejnej správy prebieha, nevyužili.

13. Ak teda zákon podmieňuje prípustnosť ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (napr. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s § 5 ods. 1 SSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (napr. I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017, IV. ÚS 158/2018).

14. Vzhľadom na to, že sťažovatelia sa ochrany svojich práv na správnom súde prostredníctvom žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy podľa § 242 a nasl. SSP nedomáhali

a ani nepreukázali dôvody hodné osobitného zreteľa na nevyčerpanie tohto inštitútu nápravy, založili tým dôvod na odmietnutie svojich ústavných sťažností pre neprípustnosť [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2026

Robert Šorl
predseda senátu